

Op fundament van de soo eclatante armoede, die d' introduceurs van dat fonds na ons begrip alvorens hadden behoren in serieuze overweging te nemen, als een bekende saak sijnde dat men immers een conquest te veel beswaren, en daarvan in dese gewesten niets verwagten kan dan een hevige verbittering, die gemeenelijk overslaat tot verloop van volk, of een generalen opstant. Welkers demping en het gemis der producten, mitsgaders het stilstaan van alle andere inkomsten, de Compagnie veel meer komen te staan, dan alle de voordeelen die men van diergelijke hatelijke fondsen ooyt verwagten kan.

Fol. 848v-849r.

(Op de opmerkingen van het voorafgaande jaar over de vorderingen, heeft het bestuur geantwoord dat de eerste op de inkomsten van land betrekking hadden, en de laatste niet alleen de uitstaande schulden betreffen, maar ook de debetposten die bij besluit van 18 november 1760 niet meer apart, maar onder een hoofdrekening zijn opgenomen. Dit is aanvaard. Omdat die posten in de negotieboeken van 1759/60 nog voor f 401.773 open stonden, is een uitgebreide opgave van de dubieuze en van mogelijk nog te innen rekeningen gevraagd. Hiervan zijn de posten waarvoor de commandeur van Malabar, Casparus de Jong, is aangesproken, uitgezonderd. [fol. 850] Op zijn verzoek mag hij zich hiervoor verantwoorden. De verkoop van de vaderlandse en Aziatische handelswaren, zoals areka, olifanten, paarden en textiel, bracht het afgesloten boekjaar, op een bedrag van f 241.091, een winst van f 308.567, ofwel 128 %, op. Dit is net zo gunstig, als dat de algemene verpachting in het lopende boekjaar f 373.329, ofwel f 32.914 meer dan het voorgaande jaar, heeft opgebracht. De redenen gegeven voor deze verbetering zijn afdoende. Hopelijk gaat deze ontwikkeling verder, wanneer de rust weer is hersteld.)

Gelijk w' ook als niet wel mogelijk te bepalen sijnde, hebben beschouwt dat de negotieboeken van anno 1759/60 waren gesloten met een veragtering van f 5.771,2,8, gemerkt de generale lasten van anno 1758/59

maar hadden gerendeert	f1.054.251, 4, -
------------------------	------------------

en jongstleden	<u>f1.107.963, 2, 8</u>
----------------	-------------------------

dus aan meerdere lasten	f53.711, 18, 8
-------------------------	----------------

Maar daarentegen hadden de winsten bij de

vorige boeken maar bedragen	f936.875, 13, 8
-----------------------------	-----------------

en nu jongst	<u>f996.358, 14, 8</u>
--------------	------------------------

gevolglijk meerder winsten	f59.483, 1, -
----------------------------	---------------

soodat de meerdere lasten van de meerdere advancen gesubstraheert, de opgemelde veragtering komen aan te wijzen.

Fol. 850v-851r.

(Op de vergelijking van de inkomsten en uitgaven met de memorie van bezuiniging valt weinig aan te merken. Dat geldt ook voor de zes memories door visitateur Jacobus Bartholomeus Raket over de fouten in de negotieboeken. Het bestuur heeft deze door de verantwoordelijken laten herstellen of vergoeden op grond van de arresten van 11 februari, 4 maart, 3 juni en 5 december 1760. Er is bevolen met zulk onderzoek voort te gaan. Nu er door het missen van kaneel en andere fondsen tekorten ontstaan, moet men zuinig zijn in de huishouding. In de brief uit Ceylon van 23 januari zijn daar voorbeelden van te vinden. In de resoluties van 4 en 17 maart, 3 juni en 12 september 1761 zijn mogelijke bezuinigen aangegeven op wapenkamergoederen, schrijfgereedschappen en ijzer voor het beslaan van affuiten. Betreffende belastingen en ontheffingen is in de besluiten van 29 oktober en 18 november gezien dat, overeenkomstig de bedoeling, op de textiel voor Nederland 5 % is gelegd. [fol. 852] Een hoger tekort hebben de inzamelaars moeten vergoeden, hoewel die textiel, uitgezonderd wat de textiëdeskundige Gerrit Blaauw Nicolaasz. te Ponnekail had verworven, overeenkomstig de monsters was. Om de redenen in de brief uit Ceylon van 24 januari 1761 vermeld, is de afschrijving van 8400 lb buskruit die in 1759 door de dienaren te Trincomale in ontvangst was genomen en nu bedorven is, aanvaard. Opperhoofd Marten Rijn schreef het bederf toe aan een vochtige kruikelder. Die gebreken moeten helemal